



T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 3696
Tarih : 20.09.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 20.09.2019
Sayı: -120.10-E.00000537253



E.00000537253

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de doğaya ve yaşama dair her geçen gün artan ekolojik tahribatlarının araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Züleyha GÜLÜM

İstanbul Milletvekili



E.00000537253

GEREKÇE

Birleşmiş Milletler Bünyesindeki Biyolojik Çeşitlilik ve Ekosistem Hizmetleri Konulu Hükümetler arası Bilim-Politika Plaformu'nun bu yıl yayımladığı rapora göre, biyoçeşitliliği koruyacak acil önlemler alınmazsa 1 milyonu aşkın canlı türünün nesli –büyük bölümü bir kaç on yıl içinde olmak üzere- tükenme tehdidi altındadır. Bu sayının yeryüzünün geçtiğimiz 10 milyon yıl içinde kaybettiği canlı türü sayısının yüzlerce katı olduğu bilgisi tehdidin boyutunu göstermektedir.

Worldometers'in 19 Eylül 2019 verilerine göre dünyada bu yıl 3 milyon 731 bin hektar orman, yangınlar ve yeni yerleşim alanları; 5 milyon hektar tarıma elverişli alan ise erozyon nedeniyle kaybolmuş, 7 milyon tonun üzerinde kimyasal madde doğaya salınmıştır.

Dünya Meteoroloji Örgütü, iklim değişikliği nedeniyle aşırı hava koşullarının sebep olduğu doğal afetlerin 2018'de 62 milyon kişiyi etkilediğini açıklamıştır. Küresel İklim Riski Endeksi'nde ise 2017'de dünyada aynı nedenlerle 11 bin 500 kişi yaşamını yitirmiştir.

Türkiye'de, Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre 2017 yılında 598 iklim afeti gerçekleşmiştir. 1940'lardan beri bu boyuttaki afetlerin 2015, 2016 ve 2017 yıllarında olması Türkiye'nin iklim krizinin içinde olduğunun somut göstergelerinden yalnızca bir tanesidir.

Bilim insanları ekolojik bir yıkımın içinde bulunduğu konusunda hemfikirdirler. Başta bu yıkımın sorumluluğunu taşıyan büyüme odaklı kapitalizmin temsilcisi ülkelerin hükümetleri olmak üzere, tüm hükümetlerin ve karar vericilerin bilimin gereklerini yerine getirmeleri bir tercih olmaktan çok yaşamsal bir zorunluluktur. Türkiye hükümetinin ise enerji, çevre, tarım, orman ve su politikaları ve uygulamalarının bu anlayıştan çok uzak olduğu görülmektedir. Doğayı varlık olarak değil kaynak olarak gören bu anlayış ekolojik sistemler ve yaşam alanlarına geri dönüşü olmayan tahribat vermektedir.

Aliağa, Dilovası, İskenderun, Trakya gibi sanayi havzalarının, çevresindeki ekosistemleri geri dönülemez biçimde tahrip ettiği pek çok bilimsel raporla açığa çıkmıştır. Ziraat Mühendisleri Odası 2019 yılı verilerine göre tarım alanlarının son 16 yılda 4 milyon hektara gerilediği, en fazla kaybın tahıl ürünlerinin yapıldığı alanlarda yaşandığı belirtilmektedir. Orman ekosistemleri, meralar, zeytinlikler, sit alanları, milli parklar üzerindeki özellikle madencilik ve HES gibi enerji sektörlerinin yıkıcı baskısı, doğaya ve yaşama yönelik somut tehditler olarak varlığını sürdürmektedir.



E.00000537253

Kaz dağları gibi su havzaları ve oksijen kaynakları üzerinde bulunan yaşam alanları arama ruhsatları verilmesi, milyon yılda oluşan orman ekosistemlerinin sorumsuzca maden sahalarına dönüştürülmesi, hükümetin enerji politikalarının sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır. Hükümetin 12 bin yıllık tarihi ile dünya mirası olan Hasankeyf'i sulara gömecek Ilısu Barajı'nın yapılmasında ısrar etmesi, dünyanın en temiz su kaynaklarına sahip Munzur Dağı'nı maden alanı ilan etmesi, Kuzey Ormanları'nın geri dönüşü olmayan biçimde tahrip edilmesine neden olan projeleri savunması ve uygulaması, İzmit'te planlanan çinko - kurşun araması için 700 bin ağaç, su ve doğal bitki örtüsünün tehdit altına girmesi gibi örnekler hükümetin kalkınma ve enerji politikalarından yarar sağlayacak bir avuç sermaye grubu dışında Türkiye halkları için yıkımdan başka bir anlama gelmeyeceği bilimsel çalışmaların ve ekoloji örgütlerinin ortak vurgusudur. Doğayı ve yaşamı yok oluşa sürükleyen sermaye birikimi odaklı ekonomi politik yaklaşımlardan vazgeçilerek; ormanların, su varlıklarının, tarım ve mera alanlarının radikal tedbirlerle korunması yönünde ekoloji örgütleriyle işbirliği yapılmalıdır.

Bu nedenlerle Türkiye'de doğaya ve yaşama dair her geçen gün artan ekolojik tahribatlarının araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.



1	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abg
2	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	Pir
3	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
4	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
5	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	Imam
6	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	Gar
7	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	Mahmut
8	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
9	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Günay
10	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SIİRT	Meral
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	Ayşe
12	HABİP EKSİK	İĞDIR	Habip
13	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Hüseyin
14	AHMET ŞIK	İSTANBUL	A. Şik
15	PERO DUNDAR	MARDİN	P. Dunder
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	Tuma
17	RIDVAN TURAN	MERSİN	Ridvan
18	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	Şevin
19	MENSUR İŞİK	MUŞ	Mensur
20	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	Serpil Kemalbay